

16/03/2016

Identificada una malformació dental no gaire comuna en un individu del III mil·lenni aC

Un estudi de la UAB ha permès identificar el cas més antic de macrodòncia bilateral aïllada a les segones premolars inferiors descrit fins a la data. Es tracta d'una malformació dental no gaire comuna que s'ha trobat en un individu de la Cova del Pantà de Foix (Castellet i la Gornal, Barcelona), les inhumacions de la qual estan datades al III mil·lenni aC. Tot i que no es coneix la causa d'aquesta malformació, els resultats la relacionen amb l'existència de factors d'estrès ambiental que haurien afectat la població.

La presència de malformacions dentals en una població humana dóna una gran informació sobre l'endogàmia o factors ambientals que l'afecten. En concret, la macrodòncia aïllada de les segones premolars inferiors és molt estranya, només s'han descrit 16 casos en població actual. Es tracta de l'augment de la mida de les dents que dóna una morfologia molariforme, d'etiologia desconeguda.

Un article publicat recentment a la revista *Anthropologischer Anzeiger* descriu el cas més antic d'aquesta afecció en un adult jove masculí de la Cova del Pantà de Foix (Castellet i la Gornal, Barcelona), una cova sepulcral datada entre el 3420 i el 2640 cal aC.

A l'estudi han participat els investigadors Diego López Onaindia i M. Eulàlia Subirà, membres del grup GRAPAC, de la Unitat d'Antropologia Biològica de la UAB, i Amaia Otxoa de Amezaga de l'Institut de Neurociències i Departament de Bioquímica.

El primer que crida l'atenció d'aquest cas és que, a diferència dels casos actuals, la gran mida d'aquestes dents no sembla haver afectat l'erupció de les mateixes ni la situació de les dents del voltant.

S'ha comptat amb l'anàlisi radiològica per poder descartar diferents condicions amb una aparença exterior semblant. A més, s'han revisat els processos de desenvolupament de les dents, en què l'apoptosi (forma de mort cel·lular programada) té una gran importància. Així, tenint en compte que les segones premolars inferiors són les últimes dents en què es determina el número de cúspides i la mida de les dents, s'ha pogut entendre que només estiguin afectades aquestes dents. A més, diferents indicadors a la mateixa població, com l'elevada presència d'hipoplàsies (desenvolupaments incomplets o deficients d'un òrgan o teixit), indiquen la presència de factors d'estrès ambiental.

Cal destacar d'una banda que és el primer cas en un context prehistòric en què es presenta aquesta morfologia; i d'altra que, encara que la causa concreta que produeix la macrodòncia no és clara, aquest cas relaciona la seva ocurrència amb un factor d'estrès ambiental que afectaria aquesta població.

Diego López-Onaindia

Eulàlia Subirà i de Galdàcano

Grup de Recerca Aplicada al Patrimoni Cultural (GRAPAC)

Departament de Biologia Animal, de Biologia Vegetal i d'Ecologia

diego20lopez@gmail.com, eulalia.subira@uab.cat

Referències

[View low-bandwidth version](#)